

Голові спеціалізованої вченої ради ДФ 20 051.131
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
доктору мистецтвознавства, професору,
професору кафедри методики
музичного виховання та диригування
Карась Ганні Василівні
76018, м. Івано-Франківськ,
вул. Шевченка, 57

ВІДГУК

офіційного опонента КАПЛІЄНКО-ІЛЮК Юлії Володимирівни
на дисертаційну роботу ОСИПЕНКА ЯРОСЛАВА СЕРГІЙОВИЧА
на тему: «Поліетнічні аспекти функціонування музичної
культури і мистецтва Буковини кінця ХХ–першої чверті ХХІ століття»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 Музичне мистецтво галузі знань 02
Культура і мистецтво

Актуальність результатів дисертаційного дослідження.
Дисертаційна робота Осипенка Ярослава Сергійовича присвячена одній з найважливіших тем сучасного українського музикознавства – дослідженню особливостей культури та мистецтва окремих регіонів, зокрема буковинського краю, у контексті поліетнічних аспектів формування та розвитку. У центрі уваги автора перебуває унікальний соціокультурний феномен Буковини – регіону з багатовіковими традиціями багатонаціонального співіснування, де музичне мистецтво постає як своєрідне дзеркало міжетнічної взаємодії, діалогу культур, а також як простір збереження, трансформації й інноваційного розвитку народних та академічних форм творчості. Актуальність теми дослідження зумовлена не лише необхідністю фіксації й осмислення музичної спадщини регіонів, а й потребою комплексного вивчення культурного пограниччя як особливої моделі міжнаціонального співжиття, що виявляється як у формальних інституціях (філармонія, фестивалі, професійна освіта), так і в народних звичаєвих традиціях, зокрема в обрядовості (наприклад, «Маланка»), інструментальному та вокальному мистецтві.

Наукова новизна дослідження полягає у всебічному аналізі музичної культури Буковини як відкритої поліетнічної системи, виявленні характерних механізмів її функціонування та розвитку впродовж кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття. Автор дисертації не лише констатує багатокультурний характер мистецьких процесів, а й демонструє внутрішню динаміку трансформацій, які відбуваються під впливом соціальних,

політичних і глобалізаційних чинників. **Наукова обґрунтованість результатів дослідження** забезпечується широким методологічним арсеналом, що включає системний, історичний, соціокультурний, синергетичний, міждисциплінарний, культурологічний, інформаційний підходи. Такий науково виважений підхід дозволив дисертанту цілісно охопити багатовимірну природу музичної культури поліетнічної Буковини, простежити її динаміку в історичному контексті кінця XX – першої чверті XXI століття, розкрити глибинні механізми культурної взаємодії та спадкоємності.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано на кафедрі музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Навчально-наукового Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника згідно з планами науково-дослідної роботи закладу вищої освіти та наукової тематики кафедри: «Народно-інструментальна музика України і зарубіжжя: аспекти взаємодії фольклорного і академічного напрямів» (державний реєстраційний номер 0113U006389), «Музичне мистецтво в історико-культурній еволюції композиторської творчості та виконавства» (державний реєстраційний номер 0125U000103).

Практичне значення результатів дисертації. Результати дисертації мають практичне значення для розробки курсів з історії української музики, регіоналістики, етномузикології, а також можуть слугувати основою для культурної та освітньої стратегії у регіонах зі складною етнокультурною структурою. Водночас, поява такої дисертаційної роботи сприятиме популяризації народної та професійної творчості митців Буковини та їх впровадження у виконавський репертуар та педагогічну діяльність.

Оцінка змісту дисертаційної роботи та її відповідність встановленим вимогам. Рецензоване дисертаційне дослідження Осипенка Ярослава Сергійовича складається з анотацій (українською та англійською мовами), змісту, вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації – 322 сторінки, з яких 171 основного тексту. Список літератури налічує 220 позицій.

Структура дисертації логічна й послідовна. Перший розділ ґрунтується на міждисциплінарних підходах, поєднуючи джерелознавчий аналіз із культурологічними моделями вивчення поліетнічності. Дисертант вдало окреслює історичні передумови формування поліетнічної картини регіону, зокрема в музичному житті. У межах другого розділу розгорнуто аналіз функціонування Чернівецької філармонії як осередку міжетнічного

музичного діалогу, що особливо цінно в контексті сучасної культурної політики. Третій розділ присвячений художнім проявам мультикультурності у фестивальному русі, обрядовій практиці, народному виконавстві та композиторській творчості, що дозволяє не лише узагальнити, але й художньо конкретизувати поліетнічну специфіку музичної Буковини.

Вступ дисертаційного дослідження вирізняється логічною структурованістю, вираженістю наукового викладу та чітким окресленням основних параметрів дослідження. Обґрунтована актуальність теми засвідчує глибоке розуміння автором суспільно-культурної специфіки Буковини як унікального поліетнічного регіону, в якому музичне мистецтво стало вагомим чинником збереження національної ідентичності в умовах багатокультурного співжиття. Чітко сформульовані об'єкт і предмет дослідження, мета, завдання, а також визначені хронологічні межі, що охоплюють період найбільш динамічних трансформацій у культурному просторі регіону. Загалом вступна частина засвідчує теоретичну обґрунтованість дослідження і створює методологічно вивірене підґрунтя для подальшого розкриття теми.

Перший розділ має концептуальне значення для всієї структури дисертаційного дослідження. У ньому автор закладає фундамент для подальшого аналізу мистецьких явищ регіону, аргументуючи вибір методологічного інструментарію, актуальних наукових підходів.

У **підрозділі 1.1** дисертант обґрунтовує ключову тезу про поліетнічність Буковини як визначальний чинник формування її унікального культурно-мистецького ландшафту. На основі широкого історичного і соціокультурного матеріалу показано, що багатонаціональне середовище регіону (українські, румунські, єврейські, польські, німецькі та інші впливи) створює своєрідну «мозаїку» взаємодіючих культур, що зумовлює розмаїття її музичних традицій. Переконливо розкрито специфіку пограниччя як простору взаємопроникнення і трансформації соціокультурних матриць, що зумовлює появу нових культурних смислів. Ярослав Сергійович влучно використовує ідеї сучасних українських дослідників, зокрема О. Фісуна, І. Монолатія, О. Добржанського та ін., завдяки чому дискурс поліетнічності постає не лише як історична даність, але й як чинник соціальної динаміки та ідентичної саморефлексії мешканців краю.

Цінною є спроба поєднати аналіз етнічного, конфесійного, мовного розмаїття з окресленням його проєкції на мистецькі явища. На основі прикладів із культурного життя Буковини (зокрема, Міжнародного фестивалю «Буковинські зустрічі») дисертант демонструє, що музична

культура регіону є не статичним об'єктом, а живою динамічною системою міжетнічної взаємодії, збереження і водночас оновлення традицій.

Підрозділ 1.2 заслуговує на позитивну оцінку з огляду на ретельність у висвітленні джерельної бази дослідження та обґрунтованість обраних методологічних підходів. Дисертант акцентує увагу на необхідності комплексного дослідження музичного мистецтва Буковини як унікального культурного явища, що існує в поліетнічному контексті. Цілком доречно підкреслено, що наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття спостерігається зростання культурної динаміки регіону, що й обумовлює актуальність наукового осмислення цього процесу.

Серед джерел ґрунтовно представлено як наукову літературу з історії, етнографії, мистецтвознавства, так і широкий спектр емпіричних матеріалів – від періодики до документів громадських і державних інституцій. Це свідчить про широку джерельну основу дослідження, на основі якої можлива всебічна реконструкція культурно-мистецького простору Буковини. Важливо, що автор не лише перераховує імена дослідників, а й структурує джерела за типами, що полегшує розуміння логіки наукового пошуку.

У методологічному аспекті обґрунтовано застосовано міждисциплінарний і культурологічний підходи, які відповідають складній поліетнічній і соціокультурній природі регіону. Використання конкретно-історичного методу, принципів об'єктивності та історизму, інформаційного підходу, а також методу наукової реконструкції – є цілком релевантним і надає дослідженню аналітичної глибини. Усі ці підходи дозволяють не лише описати, а й осмислити трансформації традицій у сучасному музичному процесі. Окремо заслуговує на увагу зазначення емпірико-теоретичних методів, що використовуються для аналізу культури в межах концепції поліетнічності – це підсилює інтерпретативний потенціал роботи та сприяє формуванню нових наукових висновків.

Підрозділ 1.3 присвячено ґрунтовному аналізу історичних чинників, які стали визначальними для формування поліетнічного характеру музичної освіти і мистецтва на Буковині в добу Австро-Угорської імперії. Дисертантом охоплено широкий спектр аспектів: від процесів активного заселення Буковини представниками різних етносів до інституційного становлення музичного життя в регіоні.

Суттєвою перевагою цієї частини роботи є докладне висвітлення діяльності окремих видатних постатей, які формували музичне середовище Буковини. Особливо цінним є залучення біографічних та культурологічних відомостей про Карла Ріттера Умлауфа фон Франквела, Сидора

Воробкевича, Кароля Мікулі, Адальберта Гржімалі та ін., що дозволяє не лише простежити їхній індивідуальний внесок, а й осмислити постання феномену митця-універсала як характерної ознаки культурного ландшафту пізньоромантичної доби.

Варто наголосити й на тому, що автор переконливо демонструє, яким чином у багатонаціональному середовищі відбувалося взаємопроникнення музичних традицій, фольклорних стилів, освітніх практик. Простежено механізми інституційної підтримки музичної освіти – від діяльності перших хорових товариств до заснування фахових шкіл, що стали осередками міжетнічного діалогу.

Цінною є увага до соціокультурного контексту, зокрема – показ культурної ініціативи не лише німецькомовної інтелігенції, а й українських, румунських, чеських, польських, єврейських громад. Дослідник послідовно аналізує динаміку формування музичного простору, зростання культурних потреб населення, приїзду викладачів та гастролерів з усієї Європи.

Важливою є і теза про запізнілість початку українського національного музичного руху на Буковині порівняно з Галичиною, що представлено не декларативно, а на фактичному матеріалі, з залученням прикладів організацій («Руська Бесіда», «Буковинський Боян» тощо) та видатних діячів.

Другий розділ дисертації присвячено осмисленню музичної культури та мистецтва Буковини в контексті міжетнічних взаємозв'язків. Автор обґрунтовано висвітлює поліетнічний характер регіону як фундаментальний чинник формування його мистецької специфіки. Значну увагу зосереджено на аналізі міжкультурної взаємодії через діяльність Чернівецької обласної філармонії, що представлена як важливий осередок діалогу культур.

У підрозділі 2.1. «Поліетнічний характер розвитку музичної культури Буковини» дисертант ґрунтовно розкриває особливості формування та розвитку музичного життя регіону в контексті багатонаціонального співіснування. Особливу увагу приділено культурній взаємодії представників румунської, польської, єврейської, німецької, української та інших етнічних спільнот. Дисертант системно висвітлює участь румунської інтелігенції та мистецьких товариств (зокрема «Armonia», «Junimea», «Товариство румунських панянок») у національному відродженні та популяризації музичного мистецтва. Обґрунтовано значення постаті Чіпріяна Порумбеску як носія національної музичної ідентичності.

Окремі блоки підрозділу присвячено активності польської громади (через функціонування організацій на кшталт «Читальня польська», «Польське товариство братньої допомоги»), єврейського культурного

середовища (особливо театрального руху на чолі з А. Гольдфаденом) та пізніших зразків музичного життя, зокрема через діяльність етнофольклорних ансамблів.

Значущим є акцент на Буковині як прикладі культурно-мистецького пограниччя, де внаслідок міжетнічного діалогу відбувалося збагачення художніх практик, формування унікального регіонального музичного ландшафту. Дисертант виявляє розуміння концепції пограниччя не лише як географічної, а передусім як культурної категорії. Ретельно простежено тяглість і трансформацію багатонаціонального складника музичного життя від XIX століття до сучасності. Відзначимо вдало поєднані історико-культурологічні, соціокультурні й етномузикознавчі підходи.

У **підрозділі 2.2** автор розглядає Чернівецьку обласну філармонію як важливий осередок міжкультурного діалогу, в якому проявляється поліетнічна специфіка регіону. Історичний екскурс, що охоплює етапи становлення філармонійної діяльності від XIX століття до сьогодення, поєднано з аналізом творчої діяльності провідних колективів, що функціонують у структурі філармонії. Особливої уваги заслуговує висвітлення багатонаціонального репертуару та художньої політики таких ансамблів, як Заслужений академічний буковинський ансамбль пісні і танцю ім. А. Кушніренка, ансамбль народної музики «Плай», академічний камерний хор «Чернівці», естрадно-духовий оркестр «Буковина» та ін.

Дисертант переконливо демонструє, що діяльність філармонії є не лише формою збереження мистецької спадщини, а й платформою для активної міжкультурної взаємодії, синтезу академічного й народного мистецтва, розвитку освітньо-просвітницької функції. Особливо цінним є розгляд філармонії як своєї «творчої лабораторії», в якій взаємодіють різні етнокультурні традиції, що формує неповторний культурний простір регіону.

Розділ 3 присвячено осмисленню поліетнічного музичного мистецтва Буковини як простору взаємодії традицій і новацій. Автор розглядає регіональну культурну специфіку крізь призму етнокультурного різноманіття, акцентуючи увагу на феноменах фестивального руху, календарно-обрядових практик, народно-інструментального та хорового мистецтва, а також композиторської творчості.

Підрозділ 3.1 висвітлює динаміку фестивального руху Буковини як важливого вектора культурного розвитку, що поєднує поліетнічну регіональну ідентичність із сучасними формами міжнародної взаємодії. Автор акцентує увагу на багатогранності жанрового спрямування фестивалів, а також на поліетнічному складі учасників, що формує

своєрідний діалог культур на основі автентичних традицій. Особливу увагу заслуговує глибокий інтерес дисертанта до цієї теми не лише як дослідника, а й як безпосереднього організатора культурного процесу – зокрема, ініціатора і співорганізатора міжрегіонального етнофестивалю «Дністер-фест». Завдяки особистій залученості та управлінському досвіду автора, аналіз подано зсередини мистецького середовища, що надає підрозділу високого ступеня практичної обґрунтованості й аналітичної глибини.

У *підрозділі 3.2* висвітлено етнокультурну специфіку зимової календарної обрядовості Буковини. Дослідження зосереджене на традиції маланкування як складному феномені, що поєднує в собі історичні, етнічні та географічні чинники формування регіональної культури. Особливо цінним є залучення широкого кола джерел, зокрема праць українських, молдовських і румунських фольклористів та етнографів. Такий підхід дозволяє комплексно представити спільні та відмінні риси зимових обрядів у межах багатонаціонального середовища. Увагу приділено регіональним особливостям маланкування в різних населених пунктах – зокрема у місті Вашківці (де обряд відомий під назвою «Переберія»), а також у селах Косівщини, Снятинщини, Тернопілля. Це дозволяє окреслити мозаїчну структуру святкування та його «живий» характер. Важливим акцентом є аналіз сучасних форм репрезентації традиції: зокрема, Міжобласного фольклорно-етнографічного фестивалю Маланок у Чернівцях, який відіграє значну роль у збереженні, популяризації та осучасненні цього елементу культурної спадщини. Вказано на роль організацій, експертів та громади у підтримці заходу, а також на високий рівень професійного журі, що оцінює обрядові виступи. Також автор висвітлює й наукову зацікавленість темою маланкування, підтвердженням чого стало регулярне проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Маланка в Україні», де обговорюються аспекти ритуальної культури, етнокультурних взаємин і сучасного стану традиції.

Підрозділ 3.3 є одним із найґрунтовніших у представленій дисертації. Автор демонструє тісну взаємодію української культури з австрійською, румунською, молдовською та єврейською традиціями, що виявляється в багатстві мелосу, ладо-гармонічних структурах, виконавській стилістиці народно-інструментальних і вокально-хорових форм.

Особливої уваги заслуговує звернення до традиції лаутарів, яка представлена як одна з основних складових молдовсько-румунського впливу на музичну практику регіону. Показано відмінності між типовими буковинськими троїстими музиками та лаутарськими ансамблями, а також трансформацію жанрової системи у другій половині XX – на початку XXI

століть, коли з'являються авторські композиції, що зберігають зв'язок із фольклорною основою.

Викликає інтерес каталогізація та коротка характеристика діяльності сучасних народних оркестрів, зокрема «Валя Прутулуй», «Плаюл Херцей», «Мугурел», «В'янечек», «Ехо Пруту», які втілюють ідею міжкультурного діалогу, активно популяризують багатонаціональний фольклор та зберігають живу традицію обрядового музикування. Цінним є і висвітлення діяльності оркестру єврейської музики при центрі «Хесед-Шушана», що демонструє не тільки збереження клезмерської спадщини, а й пошук нових форм виразності шляхом синтезу фольклору, джазу й сучасного аранжування.

Дисертант репрезентує й вокально-хорову традицію, де вдало простежено еволюцію хорового виконавства від аматорських ініціатив до професійних осередків, зокрема діяльність камерного хору «Чернівці», Буковинського ансамблю пісні і танцю імені А. Кушніренка, студентських колективів навчальних закладів, зокрема «Резонанс», «Anima», «Subito». Позитивно оцінюється й залучення до аналізу сучасних мистецьких проєктів, зокрема «Схід + Захід = Мир», які є не лише інструментом культурного діалогу, а й важливою освітньо-просвітницькою платформою для популяризації хорового мистецтва, зміцнення національної ідентичності.

У *Підрозділі 3.4* автор демонструє, як музичне мистецтво Буковини функціонує як простір міжкультурного діалогу, виявляючи поліетнічну природу регіональної композиторської творчості. Аналіз музичних зразків побудований з урахуванням особливостей змісту, форми, стилістики, ладової організації, метроритміки й орнаментики, що дає змогу побачити взаємопроникнення фольклорних традицій українського, румунського, молдовського, єврейського та інших етносів.

Особливої уваги заслуговує інтерпретація буковинської народної пісні «Виглядала мати сина» в обробці А. Кушніренка як прикладу делікатної роботи з фольклорним джерелом. Увага до збереження автентичного мелосу в поєднанні з композиторськими новаціями створює враження природного синтезу традиції та авторської інтонаційної мови. Вдалим прикладом етномузикознавчого підходу також є розгляд пісні «Буковино, ти зелена», в якій простежено впливи румунської, молдовської, єврейської та української музичних традицій. Висвітлення хорової й інструментальної інтерпретації цієї пісні у межах етно-мюзиклу «Крізь століття» дозволяє побачити поліетнічність не як абстрактну якість, а як цілком конкретну художню реальність.

Значну джерельну й культурологічну цінність має згадка про дойну «Cântă cusu în Bucovina» та пісню «Хава Нагіла», що мають прямі зв'язки з буковинським етноландшафтом і, відповідно, з його музичною пам'яттю. Опис інструментального твору «Хора море» та вокальної обробки «Плине кача» ще раз підтверджує тезу про синкретичність музичного простору регіону.

Висновки дисертації є логічним підсумком проведеного дослідження, вирізняються цілісністю, науковою обґрунтованістю та послідовністю викладу. У них репрезентовано системний підхід до осмислення специфіки музичної культури та мистецтва Буковини у поліетнічному вимірі пограниччя впродовж кінця XX – першої чверті XXI століття. Висновки чітко віддзеркалюють етапи реалізації мети і завдань роботи, підкріплені ґрунтовною джерельною базою, історико-культурними аналізами.

Основні результати дисертації були оприлюднені в 3 одноосібних та колективних статтях, виданих у наукових фахових виданнях України, в 1 колективній статті, опублікованій в науковому фаховому виданні іншої держави, яка індексуються в науково-метричних базах Web of Science, в 1 статті, виданій в науковому фаховому виданні іншої держави та в 6 одноосібних та колективних статтях, опублікованих в інших наукових виданнях та збірниках матеріалів конференцій.

Позитивно оцінюючи дисертацію Ярослава Сергійовича Осипенка, доцільно висловити й деякі **зауваження та виділити дискусійні моменти**.

1. У розділі вступу, присвяченому теоретико-методологічним основам дослідження перераховано загальні та міждисциплінарні підходи і методи, зокрема: історичний, соціокультурний, культурологічний, джерелознавчий, емпірико-теоретичний, інформаційний тощо. Вони справді охоплюють широкий спектр дослідницьких стратегій, але спеціальних методів музикознавства як окремої категорії тут прямо не вказано. У контексті дослідження музичного мистецтва Буковини було доречно застосувати такі спеціальні методи музикознавства як, зокрема аналітико-теоретичний (для аналізу музичних творів), стильовий (для виокремлення ознак індивідуального та регіонального музичного стилю), герменевтичний (для інтерпретації символіки), а також компаративний метод, який дав би змогу порівняти різні естетичні моделі академічної та етнічної музики у поліетнічному контексті регіону.

2. У вступі дисертації наведено плеяду відомих представників музичної Буковини, серед яких акцентовано увагу переважно на постатях композиторів, починаючи з австро-угорського періоду. Водночас перелік солістів-виконавців виглядає дещо обмеженим і охоплює переважно

персоналії від середини ХХ століття до сьогодення. У зв'язку з цим виникає питання: чи можете Ви назвати відомих виконавців – зокрема вокалістів та інструменталістів – буковинського походження, які діяли до згаданого періоду?

3. Інформація про Чудейську музичну школу (ст.141–142), зокрема про клас бандури, вибивається із загального контексту підрозділу, присвяченого професійному хоровому виконавству, про що свідчить і наступний локальний висновок. Варто було б надати більше відомостей про розвиток бандурної школи на Буковині, відзначивши інші заклади, колективи, персоналії області та розкривши їх внесок у розвиток народно-інструментального та вокального мистецтва краю. Розкрийте специфіку бандурного виконавства та педагогіки на Буковині.

4. У процесі висвітлення окремих подій, зокрема фестивального життя регіону, у тексті дисертації подекуди використовуються мовні конструкції, невластиві науковому стилю викладу. Крім того, спостерігається й надмір описових елементів, що знижує аналітичну глибину відповідних фрагментів дослідження.

5. У підрозділах подано змістовні узагальнення, однак, на нашу думку, доцільно було б оформити їх в окремі висновки до кожного розділу, що сприяло б кращій логічній структурованості наукової роботи. Водночас, висновки в кінці підрозділу 3.3 «Поліетнічна специфіка народно-інструментального та вокально-хорового мистецтва Буковини» не відображають його повний зміст, а лише зазначають важливість фестивальних подій в процесі «інтеграції культур у світовий мистецький простір» (ст. 146).

6. У підрозділі 3.4. «Творчість композиторів регіону у вимірах полікультурності» основна увага зосереджена переважно не на оригінальній авторській композиторській творчості, а на обробках і різних інтерпретаціях народних мелодій, пісень та інструментальної музики, поширених на Буковині. Складається враження, що межі підрозділу не охоплюють повною мірою заявлену в назві проблематику, що зумовлює необхідність уточнення формулювання назви відповідно до його реального змістового наповнення. У зв'язку з цим постає питання: Чи було таке тематичне обмеження свідомим дослідницьким вибором? І які риси полікультурності, на Вашу думку, простежуються саме в оригінальній композиторській творчості буковинських авторів зазначеного періоду?

7. У тексті дисертації виявлено низку помилок та неточностей, серед яких – некоректні або не фахово сформульовані речення, відсутність уніфікації подачі фактографічного матеріалу, зокрема щодо окремих діячів

музичного життя Буковини (наприклад, А.В. Плішка), а також граматичні та стилістичні огріхи.

Однак вказані зауваження та питання не знижують цінності виконаного дослідження, що є цілісним і завершеним, і не впливають на загальну високу оцінку роботи. Дисертація Осипенка Ярослава Сергійовича актуальна, самостійна, має наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Вважаю, що дисертація здобувача ступеня доктора філософії Осипенка Ярослава Сергійовича «Поліетнічні аспекти функціонування музичної культури і мистецтва Буковини кінця XX – першої чверті XXI століття» виконана на досить високому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є завершеним науковим дослідженням. За своїм змістом дисертація відповідає науковому профілю спеціальності 025 Музичне мистецтво та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261(зі змінами), вимогам наказу Міністерства науки і освіти України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними Постановами КМУ № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р. та № 507 від 03.05.2024 р.), а її автор Осипенко Ярослав Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 Музичне мистецтво.

Офіційний опонент:

Доктор мистецтвознавства, професор,
професор кафедри музикознавства,
композиції та виконавської майстерності
Комунального закладу вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпровської обласної ради

Юлія КАПЛІЄНКО-ІЛЮК